

Ελληνικά ορολογικά δίλεκτα ως ισοδύναμα αγγλικών διλέκτων του τύπου Noun – Noun: εννοιολογική ανάλυση, ορολογική ανάλυση και συνθήκες μονολέκτησής τους

Κώστας Βαλεοντής

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία αναφερόμαστε στη δευτερογενή ονοματοδοσία στην ελληνική γλώσσα, με γλώσσα πηγής την αγγλική, με δεδομένο δηλαδή ότι ήδη υπάρχει και ο πρωτογενής όρος στην αγγλική και ο όρος αυτός είναι ένα αγγλικό δίλεκτο αποτελούμενο από δύο διαδοχικά μονολεκτικά ουσιαστικά. Η ορολογική κατηγορία αυτών των αγγλικών διλέκτων, στη συντριπτική τους πλειονότητα, είναι **dD** (**d**etermining component – **D**etermined component) και σπανιότατα **Dd**. Τα δύο μέλη των ισοδύναμων ελληνικών διλέκτων μπορεί να είναι: Ουσιαστικό – Ουσιαστικό, όπου το πρώτο ουσιαστικό είναι σε πτώση Ονομαστική και το δεύτερο συνήθως σε Γενική και σπανιότερα σε Ονομαστική, ή Επίθετο – Ουσιαστικό και τα δύο σε πτώση Ονομαστική. Η ορολογική κατηγορία των ελληνικών διλέκτων της πρώτης ομάδας είναι **Ππ** (**Π**ροσδιοριζόμενο συνθετικό – **π**ροσδιοριστικό συνθετικό) π.χ. *concept system* → *σύστημα εννοιών*, *member state* → *κράτος μέλος*, ενώ της δεύτερης ομάδας είναι **πΠ**, π.χ. *terminology work* → *ορολογική εργασία*. Με πλήθος παραδειγμάτων από το οροδοτικό έργο των οργάνων ορολογίας ΜΟΤΟ (βάση TELETERM [1]), ΕΛΟΤ TE48/OE1 (βάση INFORTERM [2]) και ΕΛΟΤ-ΤΕΕ/ΤΕ21 (βάση TERMTERM [3]), αναλύεται ο σχηματισμός των υπόψη ελληνικών διλέκτων και εξετάζονται οι σχέσεις μεταξύ των εννοιών που αντιπροσωπεύονται από τα δύο συνθετικά και πώς οι σχέσεις αυτές επηρεάζουν την τελική επιλογή του ελληνικού διλέκτου, καθώς επίσης σε ποιες περιπτώσεις των σχέσεων αυτών είναι δυνατή, ή ενδείκνυται, η *μονολέκτηση* του ελληνικού όρου, οπότε το ελληνικό δίλεκτο που προκύπτει εκάστοτε από την ορολογική ανάλυση αποτελεί ενδιάμεση φάση και ο τελικός ελληνικός ισοδύναμος όρος είναι μονολεκτικός, π.χ. *concept diagram* → (διάγραμμα εννοιών) → *εννοιοδιάγραμμα*.

Greek terminological dilects equivalent to type “Noun – Noun” English dilects: conceptual analysis, terminological analysis and conditions for monolectization

Kostas Valeontis

SUMMARY

In this paper, we refer to the secondary naming in Greek language, the source language being English, i.e. given that there is already the primary term in English, and this term is a dilect (a two-word complex term) consisting of two consecutive monolectic (single-word) nouns. The terminological category of these English dilects is mainly **dD** (**d**etermining component – **D**etermined component) and very rarely **Dd**. The two members of the Greek equivalent dilects may be Noun – Noun, the 1st Noun being in Nominative case and the 2nd usually in Genitive case and rarely in Nominative case, or Adjective – Noun, both being in Nominative case. The terminological category of the Greek dilects in the former group is **Ππ** (Determined component **Π** – determining component **π**) e.g. *concept system* → *σύστημα*

εννοιών, member state → κράτος μέλος, while of those in the latter group is πΠ, e.g. terminology work → ορολογική εργασία. With a lot of examples from the naming work of terminology bodies MOTO (term base TELETERM [1]), ELOT TC48/WG1 (term base INFORTERM [2]) and ELOT-TEE/TE21 (term base TERMTerm [3]), the formation of the equivalent Greek dilect is analyzed and there are examined the concept relations between the concepts represented by the two components and how these relations affect the final selection of the Greek dilect, as well as in which instances of these relations monolectization (one-word rendering) of the Greek term is possible or appropriate; in this last case the Greek dilect resulting from the terminological analysis forms an intermediate phase and the final Greek equivalent term is a monolect (one-word term), e.g. concept diagram → (διάγραμμα εννοιών) → εννοιοδιάγραμμα.

0 Εισαγωγή

Είναι βασική αρχή της Ορολογίας ότι η οροδότηση/ονοματοδότηση μιας έννοιας πρέπει να βασίζεται στον ορισμό της είτε πρόκειται για αυστηρό ορισμό είτε για – όχι τόσο αυστηρή – περιγραφή. Αυτή η αρχή, όμως, που αποτελεί την οντολογική πλευρά της οροδοσίας/ονοματοδοσίας, δεν αφορά άμεσα τη μορφολογία του όρου που πρόκειται εκάστοτε να επιλεγεί, δεδομένου ότι η αρχή αυτή μπορεί να ικανοποιηθεί με ποικίλους τρόπους – π.χ. απόδοση με μονολεκτικό όρο (απλό, σύμπλοκο ή σύμμιγμα), με πολυλεκτικό όρο ή με συντομομορφή – και μπορεί να είναι όλοι οι τρόποι αυτοί καταρχήν αποδεκτοί. Για το ποιος από τους τρόπους αυτούς τελικά θα επιλεγεί ενεργεί η άλλη πλευρά της οροδοσίας/ονοματοδοσίας, οι ορολογικές αρχές, δηλαδή οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από τον όρο, ή αλλιώς οι ιδιότητες που πρέπει να διαθέτει ο όρος, ώστε να είναι κατάλληλος και να προτιμηθεί. Οι ιδιότητες αυτές είναι: η διαφάνεια, η συνέπεια, η γλωσσική καταλληλότητα, η γλωσσική οικονομία, η παραγωγικότητα και συνθετικότητα, η γλωσσική ορθότητα και η γλωσσική εντοπιότητα [4] [5]. Αυτές οι αρχές διαπνέουν όλη την εργασία που περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση. Η απόδοση π.χ. ενός αγγλικού διλέκτου dD με ελληνικό δίλεκτο Ππ ή πΠ και η τήρηση της αναλογίας των συνθετικών εξασφαλίζει καταρχήν στον ελληνικό όρο τη διαφάνεια του αγγλικού όρου ή και την βελτιώνει όπως π.χ. το αγγλικό δίλεκτο **antenna system** αποδίδει δύο έννοιες η μία αφορά μία κεραία μαζί με τον λοιπό εξοπλισμό της και η άλλη αφορά πολλές κεραίες. Στα ελληνικά (όπως και στα γαλλικά) έχουμε για τις δύο έννοιες χωριστούς όρους (δίλεκτα) **σύστημα κεραίας** και **σύστημα κεραιών**. Η μονολέκτηση, εκτός από τα οποιαδήποτε άλλα πλεονεκτήματα εξυπηρετεί την γλωσσική οικονομία, ενώ η επιλογή μεταξύ ορθά σχηματισμένων όρων βασίζεται στη γλωσσική καταλληλότητα.

1 Αγγλικοί διλεκτικοί όροι του τύπου Noun – Noun (Ουσιαστικό – Ουσιαστικό¹), ορολογικής κατηγορίας dD²

Οι *διλεκτικοί όροι*, τα *δίλεκτα*, είναι η συχνότερη κατηγορία όρων σε συγκεκριμένο θεματικό πεδίο τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική, π.χ. στις *τηλεπικοινωνίες* αποτελούν το 43% περίπου του συνόλου των αγγλικών όρων και το 44% περίπου του συνόλου των ελληνικών όρων [6]. Ύστερα από 30ετή εμπειρία δευτερογενούς οροδοσίας στους τομείς *τηλεπικοινωνίες*, *ακουστική*, *πληροφορική*, *τυποποίηση – πιστοποίηση – ποιότητα* και *Ορολογία* από τα αγγλικά στα ελληνικά, έχουμε σαφή αντίληψη για τη φύση αυτών των ορολογικών διλέκτων και τους μηχανισμούς ισοδυναμίας τους ανάμεσα στις δύο γλώσσες αγγλική και ελληνική. Το αγγλικό δίλεκτο **dD** που αποτελείται από δύο ουσιαστικά (nouns) **d** και **D**, από τα οποία το πρώτο (*determining component*) προσδιορίζει το δεύτερο (*Determined component*), μπορεί να αναλυθεί με την ακόλουθη εξίσωση, η οποία στην ουσία αποτελεί έναν *γένιο* (generic) *ορισμό* της έννοιας «dD»:

$$dD = D \text{ determined by } d \quad (1)$$

Δηλαδή, η έννοια «dD» μπορεί να προκύψει από την *υπερτασόμενη έννοια* (*Γένος*) «D» με προσθήκη στο βάθος της τελευταίας του *διακριτικού χαρακτηριστικού* που καθορίζει η σχέση προσδιορισμού της από την έννοια «d». Η σχέση προσδιορισμού όμως (δηλαδή η σχέση *determined by*) είναι πολυποίκιλη, έχει πολλές *υποστάσεις*. Σε κάθε συγκεκριμένο δίλεκτο, **με τη βοήθεια του ορισμού της αντίστοιχης έννοιας** ή – ελλείψει διατυπωμένου ορισμού – **με τη βοήθεια επαρκούς συγκεκριμένου**, πρέπει να **αναγνωριστεί** και να **κατανοηθεί** πλήρως η συγκεκριμένη *υπόσταση* της σχέσης αυτής, πριν προχωρήσει ο δευτερογενής σχηματισμός του *ισοδύναμου όρου* στη γλώσσα στόχου, εν προκειμένω την ελληνική (αυτό αποτελεί απαίτηση και του Αναλογικού Κανόνα της Ονοματοδοσίας [7] [8]).

2 Υποψήφιοι ελληνικοί ισοδύναμοι διλεκτικοί όροι σύμφωνα με τον Αναλογικό Κανόνα και τις βασικές απαιτήσεις του³

Η έρευνα μέσα στις βάσεις όρων TELETERM, INFORTERM και TERMTERM καθιστά φανερό ότι οι ελληνικοί ισοδύναμοι όροι που αποδίδουν τα παραπάνω αγγλικά δίλεκτα είναι και αυτοί στην πλειονότητά τους *δίλεκτα*· αλλά και στις λίγες σχετικά περιπτώσεις που τα αγγλικά δίλεκτα αποδίδονται με ελληνικά (σύμπλοκα) μονόλεκτα, στα τελευταία μπορεί να

¹ Συμπεριλαμβανομένου και του *ρηματικού ουσιαστικού* (του *γερονδίου* - *gerund*)

² Δεν εξετάζεται εδώ η περίπτωση *ιδιωνύμων* [6] που ανήκουν στην ορολογική κατηγορία **Dd** (π.χ. **parameter Reason – παράμετρος Αιτία**).

³ Δηλαδή ότι είναι δεδομένος και γνωστός ο ορισμός της έννοιας και τηρείται η αναλογία των δύο άμεσων συνθετικών του διλέκτου (D ⇔ Π, d ⇔ π)

θεωρηθεί ότι υπάρχει ένα ενδιάμεσο στάδιο διλέκτου πριν από την *μονολέκτηση*. Τα δύο μέλη των ισοδύναμων ελληνικών διλέκτων μπορεί να είναι: α) *Ουσιαστικό – Ουσιαστικό*, όπου το πρώτο ουσιαστικό είναι σε πτώση *Ονομαστική* και το δεύτερο συνήθως σε *Γενική* (ετερόπτωτο) και σπανιότερα σε *Ονομαστική* (ομοιόπτωτο) ή β) *Επίθετο – Ουσιαστικό* και τα δύο σε πτώση *Ονομαστική* (ομοιόπτωτο). Η ορολογική κατηγορία των ελληνικών διλέκτων της πρώτης ομάδας είναι **Ππ** (Προσδιοριζόμενο συνθετικό – προσδιοριστικό συνθετικό) π.χ. **concept system** → *σύστημα εννοιών*, **member state** → *κράτος μέλος*, ενώ της δεύτερης ομάδας είναι **πΠ**, π.χ. **terminology work** → (εργασία ορολογίας) → *ορολογική εργασία*. Σημειώνεται ότι και η περίπτωση β) μπορεί να θεωρηθεί ότι περνά από ένα στάδιο *ενδιάμεσου* ετερόπτωτου προσδιοριστικού (δηλ. σε *Γενική*) πριν από την επιθετοποίηση. *Είναι αξιοσημείωτο ότι εκτός από μία περίπτωση (που είναι και σπάνια) δηλαδή την κατηγορία Ππ με ομοιόπτωτο προσδιοριστικό π (π.χ. κράτος μέλος), σε όλες τις άλλες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τρόπο εμφανή ή λανθάνοντα ετερόπτωτο προσδιοριστικό π σε πτώση Γενική* (π.χ. από το σύνολο των ελληνικών τηλεπικοινωνιακών διλέκτων περίπου το 53% έχουν ετερόπτωτο προσδιοριστικό σε πτώση Γενική [6]).

Στον Πίνακα 1 γίνεται ανάλυση της σχέσης προσδιορισμού των συχνότερων αγγλικών διλέκτων dD και αντιστοίχισή τους στα διάφορα είδη Γενικής των ισοδύναμων ελληνικών διλέκτων. Στη 2^η και στην 3^η στήλη του Πίνακα 1 αναγράφονται διάφορες συγκεκριμένες υποστάσεις της σχέσης προσδιορισμού **determined by**, οι οποίες απαντώνται συχνά στα αγγλικά δίλεκτα Noun-Noun (dD). Στην 4^η και στην 5^η στήλη δίνονται αντίστοιχα παραδείγματα αγγλικού διλέκτου και του ισοδύναμου ελληνικού όρου από τη Βάση TELETERM. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις είναι δίλεκτο και ο ισοδύναμος ελληνικός όρος, ενώ στις περισσότερες από τις τελευταίες το δίλεκτο είναι ετερόπτωτο, δηλαδή με δεύτερο συνθετικό σε πτώση Γενική. Σε εκείνες τις περιπτώσεις όπου το δίλεκτο είναι ομοιόπτωτο αναγράφεται σε παρένθεση η ενδιάμεση ετερόπτωτη εκδοχή που προαναφέραμε, π.χ. **subscriber network** → (*δίκτυο συνδρομητή* =) *συνδρομητικό δίκτυο*. Στην 6^η στήλη αναγράφεται το είδος της Γενικής του ετερόπτωτου ελληνικού διλέκτου (είτε του τελικού είτε του ενδιάμεσου). Στην 7^η και τελευταία στήλη του Πίνακα 1 δίνεται σε κάθε περίπτωση η σχέση μεταξύ των εννοιών «D» και «d» (που είναι η ίδια φυσικά με τη σχέση μεταξύ των εννοιών «Π» και «π») σύμφωνα με τα ισχύοντα σήμερα στην <Ορολογία> [4] [5], δηλαδή μία από τις τρεις σχέσεις στις οποίες εντάσσονται όλες οι σχέσεις μεταξύ δύο εννοιών: *ειδογονική* (Γένος – Είδος), *μεριστική* (Όλον – Μέρος) ή *συσχετική* (οποιαδήποτε σχέση μη ιεραρχική).

Πίνακας 1 – Ανάλυση της σχέσης προσδιορισμού των συχνότερων αγγλικών διλέκτων dD και αντιστοίχισή τους στα διάφορα είδη Γενικής των ισοδύναμων ελληνικών διλέκτων

A/A	Σχέση προσδιορισμού μεταξύ των συνθετικών του όρου dD: D determined by d⁴	Ελληνική διατύπωση της σχέσης προσδιορισμού	Παράδειγμα αγγλικού όρου από τη Βάση TELETERM	Ισοδύναμος ελληνικός όρος από τη Βάση TELETERM	Είδος Γενικής στον ετερόπρωτο ελληνικό όρο	Τύπος σχέσης μεταξύ των εννοιών «D» και «d»
1	D belonging to d, D owned by d	D που ανήκει στο d, D που κατέχεται από το d	customer network, subscriber network, company network	<i>δίκτυο πελάτη, (δίκτυο συνδρομητή=) συνδρομητικό δίκτυο, (δίκτυο εταιρείας=) εταιρικό δίκτυο</i>	Γενική κτητική (του κτήτορα)	Συσχετική (κτήμα – κτήτορας)
2	D discovered/invented/ created by d	D που ανακαλύφθηκε/ επινοήθηκε/ δημιουργήθηκε από τον/την d	Fourrier analysis, Yagi antenna	<i>ανάλυση Φουριέ, κεραία Γιάγκι</i>	Γενική κτητική (του δημιουργού)	Συσχετική (δημιούργημα – δημιουργός)
3	D associated with d	D που συνδέεται/ σχετίζεται με d	antenna connector, application environment	<i>σύνδεσμος κεραίας, περιβάλλον εφαρμογής</i>	Γενική κτητική (της στενής σχέσης ή εξάρτησης)	Συσχετική
4	D intended/used for d, D (intended to be) used as d D performing d	D που προορίζεται/ χρησιμοποιείται για d, D που χρησιμοποιείται ως d D που επιτελεί d	measurement device, base standard transmission channel	<i>διάταξη μέτρησης, πρότυπο βάσης κανάλι μετάδοσης</i>	Γενική κτητική (του σκοπού)	Συσχετική
5	D placed / performed in d	D που βρίσκεται / γίνεται σε d	laboratory room, laboratory test	<i>αίθουσα εργαστηρίου, (δοκιμή εργαστηρίου=) εργαστηριακή δοκιμή</i>	Γενική κτητική (του τόπου)	Συσχετική
6	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D που γίνεται/δρα σε ένα ή πολλά d, D που επιτελείται σε ένα ή πολλά d	data processing, error multiplication, fault clearance	<i>επεξεργασία δεδομένων, πολλαπλασιασμός σφάλματος, άρση βλαβών</i>	Γενική αντικειμενική	Συσχετική

⁴ Δηλαδή συγκεκριμένες υποστάσεις της σχέσης *determined by*

A/A	Σχέση προσδιορισμού μεταξύ των συνθετικών του όρου dD: D determined by d⁴	Ελληνική διατύπωση της σχέσης προσδιορισμού	Παράδειγμα αγγλικού όρου από τη Βάση TELETERM	Ισοδύναμος ελληνικός όρος από τη Βάση TELETERM	Είδος Γενικής στον ετερόπρωτο ελληνικό όρο	Τύπος σχέσης μεταξύ των εννοιών «D» και «d»
7	D concerning d or d's D referring to d or d's	D που αφορά ένα ή πολλά d D που αναφέρεται σε ένα ή πολλά d	call information, test method, telephony service	πληροφορίες κλήσης, μέθοδος δοκιμής, υπηρεσία τηλεφωνίας	Γενική της ιδιότητας	Συσχετική
8	D being part or member of d, D contained in d	D που είναι μέρος ή μέλος του d, D που περιέχεται στο d	network subscriber, network node	συνδρομητής δικτύου, κόμβος δικτύου, δικτυακός κόμβος	Γενική διαιρετική (Γενική του διηρημένου Όλου)	Μεριστική (Μέρος – Όλον)
9	D done / performed by d	D που γίνεται / επιτελείται από d	function behaviour, receiver performance	συμπεριφορά λειτουργίας, επίδοση δέκτη	Γενική υποκειμενική	Συσχετική
10	D made of d, D consisting of d's, D containing d's	D κατασκευασμένο από d, D που αποτελείται από ένα ή πολλά d, D που περιέχει d	cable network, computer network, pulse train	(δίκτυο καλωδίου=) καλωδιακό δίκτυο δίκτυο υπολογιστών, (συρμός παλμών =) παλμοσυρμός	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	Συσχετική ή Μεριστική (Όλον – Μέρος/Μέρη)
11	D due to d, D caused by d, D because of d	D που οφείλεται σε d, D που προκαλείται από d, D λόγω d	fault alarm search result	συναγερμός βλάβης αποτέλεσμα αναζήτησης	Γενική της αιτίας	Συσχετική (Αιτιακή) (Αποτέλεσμα – Αίτιο)
12	D being d	D που είναι d	member state, image frequency	κράτος μέλος, συχνότητα-είδωλο	— ⁵	Συσχετική
13

⁵ Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει ετερόπρωτος ελληνικός όρος.

Επισημαίνουμε ότι ο Πίνακας 1 δεν είναι εξαντλητικός. Η σειρά με την οποία αναγράφονται οι υποστάσεις της σχέσης *determined by* βασίζεται στη σειρά της συχνότητας εμφάνισης του αντίστοιχου είδους της Γενικής στα ισοδύναμα ετερόπρωτα ελληνικά δίλεκτα (*Γενική κτητική, Γενική αντικειμενική, Γενική της ιδιότητας, Γενική διαιρετική ή Γενική του διηρημένου Όλου, Γενική υποκειμενική, Γενική της ύλης ή του περιεχομένου, Γενική της αιτίας* [6]).

Στο Παράρτημα Α (που θα περιλαμβάνεται στην πλήρη ηλεκτρονική έκδοση της εργασίας η οποία θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου) αναλύεται σε πίνακα η ονοματοδότηση στα ελληνικά μιας «ομάδας» εννοιών από συγκεκριμένη πηγή. Πρόκειται για 18 από τις 92 έννοιες της <Ορολογίας> οι οποίες ορίζονται στο Διεθνές Πρότυπο ISO 1087-1:2000 [9]. Οι έννοιες αυτές έχουν κατασημανθεί στην αγγλική με δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (**dD**). Το ισοδύναμο Ελληνικό Πρότυπο (ΕΛΟΤ 561-1:2006 [10]) εκπονήθηκε από την Τεχνική Επιτροπή ΕΛΟΤ-ΤΕΕ/ΤΕ21. Όλοι οι ορισμοί των εννοιών του Διεθνούς Προτύπου μελετήθηκαν εξαντλητικά, εξετάστηκε η αγγλική και – βοηθητικά – η γαλλική *κατασήμανση* κάθε έννοιας (*όρος, όνομα, σύμβολο*) και αποδόθηκε/υιοθετήθηκε η αντίστοιχη ελληνική κατασήμανση. Μια συνοπτική μορφή του παραπάνω πίνακα αποτελεί ο Πίνακας 2, με τη στήλη των Γενικών (4^η στήλη) αναδιατεταγμένη σύμφωνα με την 6^η στήλη του Πίνακα 1.

Στην 1^η στήλη του Πίνακα 2 είναι ο αγγλικός όρος· στη 2^η διατυπώνεται η συγκεκριμένη *υπόσταση* της σχέσης προσδιορισμού· στην 3^η αναγράφεται ο υποψήφιος διλεκτικός ελληνικός όρος, με αντιστοίχιση των δύο συνθετικών και λαμβανομένου υπόψιν του ορισμού (Αναλογικός Κανόνας)· στην 4^η αναγράφεται το είδος της Γενικής, ενώ στην 5^η και τελευταία στήλη αναγράφεται ο όρος που υιοθέτησε τελικά η Επιτροπή ΤΕ21.

3 Παρατηρήσεις και συμπεράσματα

Ο λόγος για τον οποίο συντάχθηκε ο Πίνακας (Παράρτημα Α) των αγγλικών διλέκτων τύπου Noun - Noun (dD) του ISO 1087-1 [6] ήταν για να διερευνηθεί ένα παράδειγμα από συγκεκριμένη πηγή σχετικά με το ερώτημα που «σχεδόν διαισθητικά» αντιμετωπίζουμε ως τώρα για την επιλογή του ισοδύναμου ελληνικού όρου, που κατά κανόνα είναι και αυτός διλεκτικός: Το ισοδύναμο ελληνικό **δίλεκτο**⁶ πότε θα είναι **με Γενική** και πότε **με επίθετο**, αλλά και πότε μπορεί να αντικατασταθεί με **μονόλεκτο**;

⁶ Τα συμπεράσματα ισχύουν και στην περίπτωση που το πρώτο ή το δεύτερο Noun του αγγλικού διλέκτου δεν αντιστοιχίζεται με μονολεκτικό ελληνικό συνθετικό, αλλά με πολυλεκτικότερο, οπότε η Ονομαστική και η Γενική θα αφορούν το αντίστοιχο συνθετικό.

Πίνακας 2 – Σύνοψη του Πίνακα του Παραρτήματος Α – Ονοματοδότηση στην ελληνική των εννοιών του ISO 1087-1 (ΕΛΟΤ 561-1) των οποίων η αγγλική κατασήμανση είναι δίλεκτο του τύπου Νoun – Νoun (ουσιαστικό-ουσιαστικό)

Αγγλικό δίλεκτο του τύπου n-n στο Διεθνές Πρότυπο ISO 1087-1:2000 (dD)	Συγκεκριμένη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού που προκύπτει από τον ορισμό	Υποψήφιος όρος με Γενική, σύμφωνα με τον Αναλογικό Κανόνα (Δηλαδή βάσει του ορισμού και με αναλογία των δύο συνθετικών D ⇔ Π, d ⇔ π)	Είδος (κατηγορία) Γενικής (Έντονότητες είναι οι Γενικές που επιθετοποιήθηκαν, σκιασμένη είναι η περίπτωση μονολέκτησης)	Ισοδύναμος ελληνικός όρος που υιοθέτησε η TE21 στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1: (Προτιμώμενος όρος, δεκτό συνώνυμο)
base list	Ο κατάλογος <u>χρησιμοποιείται ως</u> βάση	κατάλογος βάσης	Γενική κτητική (Γενική του σκοπού)	κατάλογος βάσης
concept harmonization	Η εναρμόνιση <u>επιτελείται επί</u> εννοιών	εναρμόνιση εννοιών	Γενική αντικειμενική	εναρμόνιση εννοιών
term harmonization	Η εναρμόνιση <u>επιτελείται επί</u> όρων	εναρμόνιση όρων	Γενική αντικειμενική	εναρμόνιση όρων
terminology processing	Η επεξεργασία <u>επιτελείται επί</u> ορολογίων	επεξεργασία ορολογίας, επεξεργασία ορολογίων	Γενική αντικειμενική	επεξεργασία ορολογίας, επεξεργασία ορολογίων
term excerption	Ο εραρισμός <u>επιτελείται επί</u> ορολογικών δεδομένων	εραρισμός όρων	Γενική αντικειμενική	ορολογικός εραρισμός, εραρισμός όρων
term identification	Η αναγνώριση <u>επιτελείται επί</u> κατασημάνσεων	αναγνώριση όρων	Γενική αντικειμενική	ορολογική αναγνώριση
language identifier	Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> γλώσσα	αναγνωριστικό γλώσσας	Γενική της ιδιότητας	αναγνωριστικό γλώσσας
country identifier	Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> χώρα	αναγνωριστικό χώρας	Γενική της ιδιότητας	αναγνωριστικό χώρας
source identifier	Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> πηγή	αναγνωριστικό πηγής	Γενική της ιδιότητας	αναγνωριστικό πηγής
subject field domain	Το πεδίο <u>αφορά</u> θέμα	πεδίο θέματος	Γενική της ιδιότητας	θεματικό πεδίο, τομέας
terminology work	Η εργασία <u>αφορά</u> ορολογία	εργασία ορολογίας	Γενική της ιδιότητας	ορολογική εργασία
terminology planning	Ο σχεδιασμός <u>αφορά</u> ορολόγιο	σχεδιασμός ορολογίας, σχεδιασμός ορολογίων	Γενική της ιδιότητας	ορολογικός σχεδιασμός
entry term	Ο όρος <u>αφορά</u> λήμμα	όρος εισόδου	Γενική της ιδιότητας	εισόδιος όρος
subject label (= subject field label)	Το επίσημα <u>αφορά</u> θέμα	επίσημα θέματος	Γενική της ιδιότητας	θεματικό επίσημα
concept diagram	Το διάγραμμα <u>αφορά</u> σύστημα εννοιών	διάγραμμα εννοιών	Γενική της ιδιότητας	εννοιοδιάγραμμα
concept field	Το πεδίο <u>αποτελείται από</u> έννοιες	πεδίο εννοιών	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	πεδίο εννοιών
concept system	Το σύστημα <u>αποτελείται από</u> έννοιες	σύστημα εννοιών	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	σύστημα εννοιών
term bank, terminological data bank	Η τράπεζα <u>αποτελείται από</u> ορολογικά δεδομένα	τράπεζα όρων, τράπεζα ορολογικών δεδομένων	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	τράπεζα ορολογικών δεδομένων

Από την ως τώρα εμπειρία και από τη μελέτη του γενικού Πίνακα 1, του Παραρτήματος Α και του συνοπτικού Πίνακα 2 *διαφαίνονται* τα ακόλουθα:

- 3.1** Με εξαίρεση την περίπτωση της γραμμής 12 του Πίνακα 1, σε όλες τις περιπτώσεις ο ισοδύναμος ελληνικός όρος **μπορεί** να είναι **δίλεκτο με Γενική** δηλαδή **Ππ**, όπου το ουσιαστικό σε Ονομαστική (**Π**) αντιστοιχεί στο αγγλικό προσδιοριζόμενο ουσιαστικό (**D**) ενώ το ουσιαστικό σε Γενική (**π**) αντιστοιχεί στο αγγλικό προσδιοριστικό ουσιαστικό (**d**). Όπως φαίνεται στη σχετική στήλη του Πίνακα του Παραρτήματος Α **ο πρώτος και ο δεύτερος στη σειρά υποψήφιοι ελληνικοί όροι**, βάσει της μορφολογίας του όρου **dD** και της αναλογίας των δύο συνθετικών του, **είναι με Γενική**, ενικού και πληθυντικού αντίστοιχα: αλλά δεν είναι πάντοτε το ίδιο είδος (κατηγορία) Γενικής! Με τις δυνατότητες που δίνει η **Γενική** με τα διάφορα είδη της ο ένας από τους δύο αυτούς όρους είναι **καταρχήν ορθός** με μόνη προϋπόθεση τη χρήση του σωστού αριθμού (ενικού ή πληθυντικού⁷). Όμως, ακριβώς τα πολλά είδη Γενικής δημιουργούν προβλήματα ασάφειας, διότι αν δεν έχει κανένας τον ακριβή ορισμό στο νου του μπορεί να παρασυρθεί εύκολα από τη μορφολογία του όρου.
- 3.2** Προκειμένου για τη **Γενική κτητική** (με τις πολλές υποκατηγορίες της) υπάρχουν περιπτώσεις όπου μπορεί να γίνει επιθετοποίηση και το δίλεκτο να γίνει ομοιόπτωτο (επίθετο – ουσιαστικό).

Ας δούμε τους ακόλουθους όρους, που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία.

<i>δίκτυο πελάτη</i>	–	<i>πελατικό δίκτυο, πελατειακό δίκτυο</i>
<i>δίκτυο συνδρομητή</i>	–	<i>συνδρομητικό δίκτυο</i>
<i>δίκτυο εταιρείας</i>	–	<i>εταιρικό δίκτυο</i>
<i>θήρυβος Γκάους</i>	–	<i>γκαουσιανός θήρυβος</i>
<i>κεραία Γιάγκι</i>	–	<i>γιαγκιανή κεραία</i>
<i>σύνδεσμος κεραίας</i>	–	<i>κεραιακός σύνδεσμος</i>
<i>περιβάλλον εφαρμογής</i>	–	<i>εφαρμογικό περιβάλλον</i>
<i>διάταξη μέτρησης</i>	–	<i>μετρησική διάταξη, μετρητική διάταξη</i>
<i>πρότυπο βάσης</i>	–	<i>βασικό πρότυπο</i>
<i>κανάλι μετάδοσης</i>	–	<i>μεταδοσικό κανάλι, μεταδοτικό κανάλι</i>
<i>αίθουσα εργαστηρίου</i>	–	<i>εργαστηριακή αίθουσα</i>
<i>δοκιμή εργαστηρίου</i>	–	<i>εργαστηριακή δοκιμή</i>

Στην πρώτη στήλη όλοι οι (δίλεκτικοί) όροι είναι αποδεκτοί και χρησιμοποιούνται ήδη· στη δεύτερη στήλη οι πλαγιότυποι και εντονότυποι όροι είναι αποδεκτοί και

⁷ Ενώ στο αγγλικό δίλεκτο κατά κανόνα και τα δύο συνθετικά είναι ενικού αριθμού, στον ελληνικό ισοδύναμο όρο ο ενικός ή πληθυντικός αριθμός της Γενικής έχει πολύ μεγάλη σημασία για την ορθότητα του όρου. Ο σωστός αριθμός προκύπτει με βεβαιότητα μόνο από τον ορισμό της έννοιας.

χρησιμοποιούνται, οι πλαγιότυποι και μη εντονότυποι είναι σωστά σχηματισμένοι όροι που όμως δεν χρησιμοποιούνται, ενώ οι διαγεγραμμένοι όροι αποδίδουν άλλη έννοια και θεωρούνται λανθασμένοι. Είναι φανερό ότι η μονολέκτηση είναι ακόμη πιο δύσκολη στους παραπάνω όρους.

3.3 Κατά κανόνα, η *Γενική της ύλης ή του περιεχομένου* δεν αντικαθιστάται με παράγωγο επίθετο (π.χ. σε **-κός**) εκτός ίσως εάν το ίδιο το επίθετο δηλώνει τη σχέση της *περίεξης* (π.χ. επίθετο σε **-ούχος**). Η Γενική αυτή αντιστοιχεί τόσο στη *συσχετική σχέση* «π.χ. από τι *υλικό* αποτελείται ένα σώμα» όσο και στη *μεριστική σχέση* «από ποια *Μέρη* αποτελείται μια *οντότητα-Όλον* ή ποια *Μέλη* περιέχει/περιλαμβάνει».

Ας δούμε τι αντιλαμβανόμαστε αν σκεφτούμε τους ακόλουθους όρους, που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία, με τους δύο τρόπους:

<i>δίκτυο καλωδίου</i>	–	<i>καλωδιακό δίκτυο</i>
<i>πεδίο εννοιών</i>	–	<i>εννοιακό πεδίο</i>
<i>σύστημα εννοιών</i>	–	<i>εννοιακό σύστημα</i>
<i>σύστημα σωμάτων</i>	–	<i>σωματικό σύστημα</i>
<i>σύνολο ανθρώπων</i>	–	<i>ανθρώπινο σύνολο</i>
<i>συστάδα δέντρων</i>	–	<i>δενδρική συστάδα</i>
<i>κτίριο γραφείων</i>	–	<i>γραφειακό κτίριο</i>
<i>φιάλη αερίου</i>	–	<i>αερική φιάλη, αέρινη φιάλη, (αεριούχος φιάλη)</i>
<i>δισκέτα προγράμματος</i>	–	<i>προγραμματική δισκέτα</i>
<i>βιβλίο τηλεφώνων</i>	–	<i>τηλεφωνικό βιβλίο</i>

Με εξαίρεση το *καλωδιακό δίκτυο* (που αντιστοιχεί αυστηρά στο «υλικό» από το οποίο είναι κατασκευασμένο το δίκτυο) είναι φανερό ότι οι όροι της **αριστερής στήλης** κατασημαίνουν ορθότερα τις αντίστοιχες έννοιες έναντι εκείνων της δεξιάς.

Στο Παράρτημα Β δίνεται πίνακας με 102 αγγλικά δίλεκτα του τύπου Νoun – Νoun από τη Βάση TELETERM που αποδίδονται με ελληνικά δίλεκτα τα οποία έχουν ως ετερόπρωτο προσδιοριστικό *Γενική της ύλης ή του περιεχομένου* η οποία αντιστοιχεί στη *μεριστική σχέση*. Στα δίλεκτα αυτά το «Όλον» αποτελούν έννοιες όπως «άθροισμα», «άλυσος», «οικογένεια», «ομάδα», «πεδίο», «περιοχή», «πίνακας», «συγκρότημα», «συνδυασμός», «σύνολο» και «σύστημα». Σε όλα αυτά το προσδιοριστικό συνθετικό που εκφράζει τα *Μέρη* διατυπώνεται σε Γενική πληθυντικού. Από τα 102 παραπάνω αγγλικά δίλεκτα μόνο τα ακόλουθα επτά του Πίνακα 3 αποδόθηκαν επιπλέον και με ομοιόπρωτο δίλεκτο και μόνο τρία μονολεκτήθηκαν.

Πίνακας 3 Απόσπασμα του Πίνακα του Παραρτήματος Β

Αγγλικό δίλεκτο	Το Όλον	Τα Μέρη/Μέλη	Ο ελληνικός όρος
segment chain	άλυσος	τμήματα	<i>άλυσος τμημάτων, τμημάλυσος</i>
manager team	ομάδα	διευθυντές	<i>διευθυντική ομάδα, ομάδα διευθυντών</i>
circuit group	ομάδα	κυκλώματα	<i>κυκλωματική ομάδα, ομάδα κυκλωμάτων</i>
colour table	πίνακας	χρώματα	<i>πίνακας χρωμάτων, χρωματικός πίνακας</i>
cell block	πλοκάδα	κύτταρα	<i>πλοκάδα κυττάρων, κυτταρική πλοκάδα, κυτταροπλοκάδα</i>
bit combination	συνδυασμός	δυφία	<i>συνδυασμός δυφίων, δυφιακός συνδυασμός, δυφιοσυνδυασμός</i>
colour system	σύστημα	χρώματα	<i>χρωματικό σύστημα, σύστημα χρωμάτων</i>

Είναι σαφές ότι όταν η σχέση είναι *μεριστική*: Όλον – Μέρη και προσδιοριζόμενο είναι το Όλον είναι προτιμότερο, γι αυτό και συντριπτικά συχνότερο, να παραμείνει η χρήση της Γενικής, δηλαδή με τη μορφή Ππ όπου Π είναι το Όλον (σε Ονομαστική ενικού αριθμού) και π είναι τα Μέρη (σε Γενική πληθυντικού αριθμού).

- 3.4** Κατά κανόνα, η **Γενική αντικειμενική** δεν αντικαθιστάται με παράγωγο επίθετο (π.χ. σε **-κός**). Η Γενική αυτή αντιστοιχεί στη *συσχετική σχέση* «Ενεργών/Ενέργεια – Υφιστάμενος την ενέργεια».

Ας δούμε τι αντιλαμβανόμαστε αν σκεφτούμε τους ακόλουθους όρους, που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία, με τους δύο τρόπους:

επεξεργασία ορολογίας	–	<i>ορολογική επεξεργασία</i>
εναρμόνιση εννοιών	–	<i>εννοιακή εναρμόνιση</i>
εναρμόνιση όρων	–	<i>ορική/ορολογική εναρμόνιση</i>
αναγνωριστικό γλώσσας	–	<i>γλωσσικό αναγνωριστικό</i>
αναγνωριστικό πηγής	–	<i>πηγαίο αναγνωριστικό</i>
ψεκασμός δάσους	–	<i>δασικός ψεκασμός</i>
αποπληρωμή δανείου	–	<i>δανειακή αποπληρωμή</i>

Είναι φανερό ότι οι όροι της **αριστερής στήλης** κατασημαίνουν ορθότερα τις αντίστοιχες έννοιες έναντι εκείνων της δεξιάς.

- 3.5** Κατά κανόνα, η **Γενική της ιδιότητας** είναι εκείνη που μπορεί να αντικατασταθεί με παράγωγο επίθετο (π.χ. σε **-κός**) σε Ονομαστική και να **προταχθεί του προσδιοριζόμενου συνθετικού**. Η Γενική αυτή αντιστοιχεί στη *συσχετική σχέση* «που αφορά» ή «που αναφέρεται».

Ας δούμε τι αντιλαμβανόμαστε αν σκεφτούμε τους ακόλουθους όρους, που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία, με τους δύο τρόπους:

πεδίο θέματος (ενός όρου)	– θεματικό πεδίο (του όρου)
διάγραμμα εννοιών (ενός συστήματος εννοιών)	– εννοιακό διάγραμμα (του συστήματος εννοιών)
εργασία ορολογίας (μιας επιτροπής)	– ορολογική εργασία (της επιτροπής)
σχεδιασμός ορολογίας (ενός θεματικού πεδίου)	– ορολογικός σχεδιασμός (του πεδίου)
όρος εισόδου (ενός λήμματος)	– εισόδιος όρος (του λήμματος)
επίσημα θέματος (ενός λήμματος)	– θεματικό επίσημα (του λήμματος)
νομοθεσία εργασίας/εργαζομένων (μιας χώρας)	– εργατική/εργασιακή νομοθεσία (της χώρας)
ανάγκες τηλεπικοινωνιών (μιας εταιρείας)	– τηλεπικοινωνιακές ανάγκες (της εταιρείας)
δάνεια στέγασης (διάφορων τραπεζών)	– στεγαστικά δάνεια (των τραπεζών)

Είναι φανερό ότι οι όροι της δεξιάς στήλης είναι *σαφέστεροι* και *καταλληλότεροι* από εκείνους της αριστερής, αν και – κατά βάση – δεν πλεονεκτούν σε ορθότητα έναντι εκείνων. Η **επιθετοποίηση** της **Γενικής της ιδιότητας** στους όρους αυτούς περιορίζει το πρόβλημα της ασάφειας που προκαλείται από την ακολουθία δύο ή περισσότερων Γενικών σε πολυλεκτικότερους όρους ή κατά τη σύνταξη κειμένων της ειδικής γλώσσας του θεματικού πεδίου· π.χ. η ασάφεια ορολογικής ανάλυσης που ενυπάρχει στο τετράλεκτο **σχεδιασμός ορολογίας θεματικού πεδίου**, που περιέχει ακολουθία τριών Γενικών, αίρεται με την *επιθετοποίηση* της Γενικής «ορολογίας»: **ορολογικός σχεδιασμός θεματικού πεδίου**.

3.6 Κατά κανόνα⁸, στον ελληνικό **μονολεκτικό σύμπλοκο όρο** το πρώτο από τα δύο άμεσα συνθετικά είναι το προσδιοριστικό συνθετικό (π) και το δεύτερο είναι το προσδιοριζόμενο συνθετικό (Π). Δηλαδή υπάρχει αναλογία με τα αγγλικά δίλεκτα dD που εξετάζουμε. Αυτή η αναλογία υπάρχει και στη δεξιά στήλη της προηγούμενης παραγράφου με τις επιθετοποιημένες **Γενικές της ιδιότητας**.

Στους όρους αυτής της κατηγορίας είναι δυνατό – αντί επιθετοποίησης – να γίνει μονολέκτηση με την ίδια σειρά των συνθετικών, δηλαδή πΠ. Το αν ο ονοματοθέτης θα κάνει μονολέκτηση ή όχι, θα εξαρτηθεί από τα συγκεκριμένα μορφολογικά χαρακτηριστικά των δύο λέξεων και από την, βάσει του

⁸ Εξαιρέση παρουσιάζουν τα παρατακτικά σύνθετα (π.χ. *πομποδέκτης*) και τα δίλεκτα της γραμμής 12 του Πίνακα 1 όταν συνδέονται και με ενωτικό και αντιμετωπίζονται ως μονολεκτικά (π.χ. *λέξη-κλειδί*)

γλωσσικού/ακουστικού αισθητηρίου του, αποτίμηση του αποτελέσματος της συμπλοκής τους.

Ας δούμε ξανά τις στήλες όρων της παραγράφου 5 και τη δυνητική μονολέκτσή τους.

πεδίο θέματος (ενός όρου)	– θεματικό πεδίο (του όρου)	– θεματοπεδίο (του όρου)
διάγραμμα εννοιών (ενός συστήματος εννοιών)	– εννοιακό διάγραμμα (του συστήματος εννοιών)	– εννοιοδιάγραμμα (του σ. εννοιών)
εργασία ορολογίας (μιας επιτροπής)	– ορολογική εργασία (της επιτροπής)	– ορο(λογιο)εργασία (της επιτροπής)
σχεδιασμός ορολογίας (ενός θεματικού πεδίου)	– ορολογικός σχεδιασμός (του πεδίου)	– ορο(λογιο)σχεδιασμός (του πεδίου)
όρος εισόδου (ενός λήμματος)	– εισοδός (του λήμματος)	– εισοδόρος (του λήμματος)
επίσημα θέματος (ενός λήμματος)	– θεματικό επίσημα (του λήμματος)	– θεματοεπίσημα (του λήμματος)
νομοθεσία εργασίας/εργαζομένων (μιας χώρας)	– εργατική/εργασιακή νομοθεσία (της χώρας)	– εργασιονομοθεσία (της χώρας)
ανάγκες τηλεπικοινωνιών (μιας εταιρείας)	– τηλεπικοινωνιακές ανάγκες (της εταιρείας)	– τηλεπικοινωνιοανάγκες (της εταιρείας)
δάνεια στέγασης (διάφορων τραπεζών)	– στεγαστικά δάνεια (των τραπεζών)	– στεγασιδάνεια (των τραπεζών)

Είναι γεγονός ότι το μεγάλο μήκος – συνήθως – των ελληνικών λέξεων-συνθετικών των όρων δεν επιτρέπει συχνά την μονολέκτηση. Από τους έξι πρώτους όρους παραπάνω (που αποδόθηκαν στο ΕΛΟΤ 561-1) μόνο το **διάγραμμα εννοιών / εννοιακό διάγραμμα** μονολεκτήθηκε από την ΤΕ21 ως **εννοιοδιάγραμμα**. Οι άλλοι πέντε αποδόθηκαν με επιθετοποίηση του ουσιαστικού που είναι σε πτώση Γενική.

3.7 Σχετικά με τη **Γενική διαιρετική** (ή **Γενική του διηρημένου Όλου**), η οποία αντιστοιχεί στη **μεριστική σχέση** και στην οποία Π είναι το Μέρος και π είναι το Όλον, είναι πάμπολλα τα παραδείγματα, αλλά ας δούμε εκείνα του Πίνακα 4, δηλαδή τις αποδόσεις των όρων <κομμωτική> **horse tail** (ή **pony tail**) και <τηλεπικοινωνίες> **network node, message header**.

Πίνακας 4 Η Γενική διαιρετική και η επιθετοποίηση / μονολέκτσή της

Αγγλικό δίλεκτο (dD)	Το Μέρος	Το Όλον	Ελληνικό δίλεκτο με Γενική	Επιθετοποίηση της Γενικής	Μονολέκτηση της Γενικής
horse tail, pony tail	ουρά	άλογο	ουρά αλόγου	αλογίσια ουρά	αλογοουρά
network node	κόμβος	δίκτυο	κόμβος δικτύου	δικτυακός κόμβος	δικτυοκόμβος
message header	κεφαλή	μήνυμα	κεφαλή μηνύματος	μηνυματική κεφαλή	μηνυματοκεφαλή

Στον Πίνακα 3 έχουν γραφτεί υποψήφιοι όροι και με τις τρεις αποδόσεις (με Γενική, με επίθετο και μονόλεκτο), ενώ οι όροι που χρησιμοποιούνται έχουν γραφτεί έντονα. Από αυτά και από άλλα πολλά παραδείγματα, διαφαίνεται ότι στη **Γενική διαιρετική**, όπου η σχέση είναι **μεριστική** Μέρος – Όλον και προσδιοριζόμενο συνθετικό είναι το Μέρος, είναι αποδεκτές και οι τρεις εκδοχές (Ππ με Γενική του π, πΠ με επιθετοποίηση του π και πΠ με μονολέκτηση των δύο) **αν αναφερόμαστε στην κυριολεξία**, ενώ **για μεταφορική χρήση είναι προτιμότερη η μονολεκτημένη μορφή**. Την έννοια «ουρά ενός αλόγου» (στην κυριολεξία) την αποδίδουν **διαφανέστατα** και οι τρεις όροι: *ουρά αλόγου*, *αλογίσια ουρά*, *αλογοουρά*. Η «ουρά», όμως, που σχηματίζεται με ορισμένου τρόπου δέσιμο των μαλλιών ενός ανθρώπου θα μπορούσε να αποδοθεί **μεταφορικά** και με τους τρεις όρους *ουρά αλόγου*, *αλογίσια ουρά*, *αλογοουρά*, αλλά από τον πρώτο στον τρίτο έχουμε μεγαλύτερη απομάκρυνση από την κυριολεξία και ως εκ τούτου επιτυχέστερη μεταφορική απόδοση.

4 Επίλογος

Από τα παραπάνω και από την όλη εργασία που αυτά περιγράφουν, παίρνει κανένας μια ιδέα πόσο δύσβατος είναι ο δρόμος της οροδοσίας και πόσο δίκιο είχε ο Σωκράτης λέγοντας στο Κρατύλο [11]:

«Παλαιά παροιμία ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ ἐστὶν ὅπη ἔχει μαθεῖν· καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τῶν ὀνομάτων οὐ σμικρὸν τυγχάνει ὄν μάθημα.»

5 Παραπομπές

- [1] Βάση τηλεπικοινωνιακών όρων TELETERM: Περιέχει 122.500 λήμματα (δίγλωσσα, τρίγλωσσα και τετράγλωσσα), προϊόν εργασίας της Μόνιμης Ομάδας Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΜΟΤΟ), και προσφέρεται στο Ίντερνετ από τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος και την ΕΛΕΤΟ στον ιστότοπο: www.moto-teleterm.gr
- [2] Βάση όρων τεχνολογίας πληροφοριών INFORTERM: Περιέχει 7.000 τρίγλωσσα λήμματα, προϊόν εργασίας της Ομάδας ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1 (Ορολογία Πληροφορικής), και προσφέρεται στο Ίντερνετ από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και την ΕΛΕΤΟ στον ιστότοπο: <http://inforterm.cs.aueb.gr/>
- [3] Βάση όρων της Ορολογίας TERMTERM: Περιέχει 425 τρίγλωσσα λήμματα, προϊόν εργασίας της Επιτροπής ΕΛΟΤ-ΤΕΕ/ΤΕ21 (Αρχές της Ορολογίας), και προσφέρεται στο Ίντερνετ από την ΕΛΕΤΟ στον ιστότοπο: <http://www.eleto.gr/gr/termbases.htm>
- [4] ISO 704:2000, *Terminology work – Principles and methods*
- [5] Σχέδιο ΕΛΟΤ 402:2009, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι*
- [6] Βαλεοντής Κ., Ζερίτη Α., Νικολάκη Α., *Το προσδιοριστικό συνθετικό του ελληνικού σύμπλοκου όρου και η χρήση της Γενικής*, Πρακτικά 2^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), Αθήνα 1999

- [7] Βαλεοντίης Κ., *Ο αναλογικός κανόνας στην υπηρεσία της σύγχρονης ελληνικής ορολογίας*, Πρακτικά 1ου Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), Αθήνα 1997.
- [8] Valeontis K., *The “Analogue Rule” a useful terminological tool in interlingual transfer of knowledge*, 2nd Terminology Summit, Barcelona, 2004 (English full version: http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/AnalogueRuleOfNaming-Ed2_EN_EAFT.pdf, English poster paper: http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/AnalogueRuleOfNaming-Ed2_EN_EAFT_poster.pdf)
- Βαλεοντίης Κ., *Ο «Αναλογικός Κανόνας» χρήσιμο ορολογικό εργαλείο στη διαγλωσσική μεταφορά γνώσης*, 2η Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία, Βαρκελώνη, 2004 (http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/AnalogueRuleOfNaming-Ed2_GR_EAFT.pdf)
- [9] ISO 1087-1:2000, *Terminology work – Vocabulary – Part 1: Theory and application*
- [10] ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή*
- [11] Πλάτων, *Διάλογος Κρατύλος ή Περί ορθότητος ονομάτων*, Εκδόσεις Κάκτος, Σειρά «Οι Έλληνες», 1994
- [12] Τριανταφυλλίδης Μ., *Νεοελληνική Γραμματική (Αναπροσαρμογή)*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Έκδοση 1998
- [13] Τριανταφυλλίδης Μ., *Μικρή Νεοελληνική Γραμματική*, Εκδόσεις Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη, 1965
- [14] Τσοπανάκης Α., – *Νεοελληνική Γραμματική*, 2η έκδοση, Αφοί Κυριακίδη ΑΕ, Θεσσαλονίκη, 1983
- [15] Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ., *Γραμματική της Νέας Ελληνικής, Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 2005
- [16] Α. Τζάρτζανος, *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα, 1967.
- [17] Α. Α. Τζάρτζανος, *Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (της απλής καθαρευούσης)*, Έκδοση Β, Εκδόσεις Κ. Κακουλίδη, Αθήνα, 1967.
- [18] Α. Α. Τζάρτζανος, *Συντακτικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων, Αθήνα, 1959.
- [19] Μουμτζάκης Α., *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Έκδοση ΚΒ'2001
- [20] Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης (ΚΕΜΕ), *Συντακτικό της Νέας Ελληνικής*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Έκδοση 1998

Κώστας Βαλεοντίης

Φυσικός-Ηλεκτρονικός

Υπεύθυνος Ομάδων Ορολογίας ΜΟΤΟ και ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ

Μέλος της Επιτροπής ΕΛΟΤ-ΤΕΕ/ΤΕ21

Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ.

Διεύθυνση: Καραμανλάκη 18, 112 53 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009

Ηλ.Ταχ.: valeonti@otenet.gr.

(Κενή σελίδα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ονοματοδότηση στην ελληνική των εννοιών του ISO 1087-1 (ΕΛΟΤ 561-1) των οποίων η αγγλική κατασήμανση είναι δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (ουσιαστικό – ουσιαστικό⁹)

Αγγλικό δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (dD) d = determining component D = Determined component	Ορισμός της έννοιας	Ενδεχόμενη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού D <u>determined by</u> d που προκύπτει από τον ορισμό και τον Πίνακα 1	Συγκεκριμένη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού που προκύπτει από τον ορισμό	Υποψήφιοι ισοδύναμοι ελληνικοί όροι που βασίζονται μόνο στη μορφολογία του αγγλικού όρου και στη διατήρηση της αναλογίας των δύο συνθετικών (και όχι στον ορισμό και στη σχέση προσδιορισμού) ¹⁰	Είδος (κατηγορία) Γενικής (στην περίπτωση των όρων με γενική)	Επιλογή ισοδύναμου ελληνικού όρου από την ΤΕ21 και χρήση στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1: (Προτιμώμενος όρος, δεκτό συνώνυμο)	Τύπος συμπλοκής Ο: Ουσιαστικό Ε: Επίθετο ο: Ονομαστική γ: Γενική π: προσδιορίζον συνθετικό Π: Προσδιοριζόμενο συνθ.
3.1.2 ¹¹ subject field domain	πεδίο ειδικής γνώσης	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Το πεδίο <u>αφορά</u> θέμα	πεδίο θέματος, πεδίο θεμάτων, θεματικό πεδίο, θεματοπεδίο, ...	Γενική της ιδιότητας	θεματικό πεδίο, τομέας ¹²	Εο-Οο (πΠ),
3.2.10 concept field (3.2.8)	αδόμητο σύνολο θεματικά σχετιζόμενων εννοιών	D consisting of d's, D containing d's D made of d	D consisting of d's Το πεδίο <u>αποτελείται από</u> έννοιες	πεδίο έννοιας, πεδίο εννοιών , εννοιακό πεδίο, εννοιοπεδίο, ...	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	πεδίο εννοιών	Οο-Ογ (ΠΠ)
3.2.11 concept system (3.2.9)	σύνολο εννοιών δομημένο σύμφωνα με τις μεταξύ τους σχέσεις	D consisting of d's, D containing d's D made of d	D consisting of d's Το σύστημα <u>αποτελείται από</u> έννοιες	σύστημα έννοιας, σύστημα εννοιών , εννοιακό σύστημα, εννοιοσύστημα, ...	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	σύστημα εννοιών	Οο-Ογ (ΠΠ)
3.2.12 concept diagram (= concept system diagram)	γραφική παράσταση συστήματος εννοιών	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d d ≡ concept = concept system (by synecdochical extension) Το διάγραμμα <u>αφορά</u> σύστημα εννοιών	διάγραμμα έννοιας, διάγραμμα εννοιών, εννοιακό διάγραμμα, εννοιοδιάγραμμα , ...	Γενική της ιδιότητας	εννοιοδιάγραμμα	Οο (πΠ)
3.6.1 terminology work	εργασία που αφορά τη συστηματική συλλογή, περιγραφή, επεξεργασία και παρουσίαση των εννοιών και των κατασημάνσεών τους	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Η εργασία <u>αφορά</u> ορολογία	εργασία ορολογίας, εργασία ορολογίων, ορολογική εργασία , ορολογιοεργασία, ...	Γενική της ιδιότητας	ορολογική εργασία	Εο-Οο (πΠ)

⁹ Συμπεριλαμβανομένου και του ρηματικού ουσιαστικού (του γερουνδίου - gerund)

¹⁰ Προηγούνται τα ετερόπτητα δίλεκτα με προσδιοριστικό συνθετικό σε πτώση Γενική, ακολουθούν τα ομοίπτητα δίλεκτα με επιθετοποίηση της Γενικής και στο τέλος αναγράφονται οι μονολεκτικές αποδόσεις.

¹¹ Κωδικός του όρου/ορισμού στο πρότυπο ISO 1087-1 που – κατά κανόνα – είναι ο ίδιος και στο πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1. Όπου υπάρχει διαφορά ακολουθεί τον όρο σε παρένθεση ο κωδικός του ΕΛΟΤ 561-1.

¹² Αντιστοιχεί στο συνώνυμο αγγλικό όρο domain

Αγγλικό δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (dD) d = determining component D = Determined component	Ορισμός της έννοιας	Ενδεχόμενη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού D <u>determined by d</u> που προκύπτει από τον ορισμό και τον Πίνακα 1	Συγκεκριμένη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού που προκύπτει από τον ορισμό	Υποψήφιοι ισοδύναμοι ελληνικοί όροι που βασίζονται μόνο στη μορφολογία του αγγλικού όρου και στη διατήρηση της αναλογίας των δύο συνθετικών (και όχι στον ορισμό και στη σχέση προσδιορισμού) ¹⁰	Είδος (κατηγορία) Γενικής (στην περίπτωση των όρων με γενική)	Επιλογή ισοδύναμου ελληνικού όρου από την ΤΕ21 και χρήση στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1: (Προτιμώμενος όρος, δεκτό συνώνυμο)	Τύπος συμπλοκής Ο: Ουσιαστικό Ε: Επίθετο ο: Ονομαστική γ: Γενική π: προσδιορίζον συνθετικό Π: Προσδιοριζόμενο συνθ.
3.6.3 terminology processing	μέρος της ορογραφίας που αφορά τις πληροφορικές επόψεις της δημιουργίας και συντήρησης βάσεων δεδομένων και την εξόρυξη ορολογίων από κείμενα	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D performed upon d's Η επεξεργασία <u>επιτελείται επί</u> ορολογίων	επεξεργασία ορολογίας, επεξεργασία ορολογίου, επεξεργασία ορολογίων, ορολογική επεξεργασία, ορολογιοεπεξεργασία, ...	Γενική αντικειμενική	επεξεργασία ορολογίας, επεξεργασία ορολογίων	Οο-Ογ (Ππ), Οο-Ογ (Ππ)
3.6.4 terminology planning	οι προβλεπόμενες δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη, βελτίωση, υλοποίηση, συντήρηση και διάδοση του ορολογίου ενός θεματικού πεδίου	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Ο σχεδιασμός <u>αφορά</u> ορολόγιο	σχεδιασμός ορολογίας, σχεδιασμός ορολογίου, σχεδιασμός ορολογίων, <u>ορολογικός σχεδιασμός</u> , ορολογιοσχεδιασμός, ...	Γενική της ιδιότητας	ορολογικός σχεδιασμός	Εο-Οο (πΠ)
3.6.5 concept harmonization	δραστηριότητα που αποσκοπεί στην ελάττωση ή εξάλειψη των ελασσόνων διαφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων εννοιών οι οποίες ήδη σχετίζονται στενά μεταξύ τους	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D performed upon d's Η εναρμόνιση <u>επιτελείται επί</u> εννοιών	εναρμόνιση έννοιας, <u>εναρμόνιση εννοιών</u> , εννοιακή εναρμόνιση, εννοιοεναρμόνιση, ...	Γενική αντικειμενική	εναρμόνιση εννοιών	Οο-Ογ (Ππ)
3.6.6 term harmonization	δραστηριότητα που οδηγεί στην πράξη κατασήμενσης μίας έννοιας σε διαφορετικές γλώσσες με όρους που κατοπτρίζουν τα ίδια ή παρόμοια χαρακτηριστικά ή έχουν τις ίδιες ή ελαφρώς διαφορετικές μορφές	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D performed upon d's Η εναρμόνιση <u>επιτελείται επί</u> όρων	εναρμόνιση όρου, <u>εναρμόνιση όρων</u> , ορική εναρμόνιση, ορολογική εναρμόνιση, οροεναρμόνιση, ...	Γενική αντικειμενική	εναρμόνιση όρων	Οο-Ογ (Ππ)
3.6.7 term excerption (= terminological data excerption)	μέρος της ορολογικής εργασίας που περιλαμβάνει εξόρυξη ορολογικών δεδομένων με αναζήτηση μέσα σε ένα σώμα υλικού	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D performed upon d's d ≡ term = terminological data (by synecdochical extension) Ο ερανισμός <u>επιτελείται επί</u> ορολογικών δεδομένων	ερανισμός όρου, ερανισμός όρων, ορικός ερανισμός, <u>ορολογικός ερανισμός</u> , οροερανισμός, ορολογιοερανισμός, ...	Γενική αντικειμενική	ορολογικός ερανισμός, ερανισμός όρων (υιοθετώντας τη συνεκδοχική επέκταση του αγγλικού όρου)	Εο-Οο (πΠ), Οο-Ογ (Ππ)
3.6.8 term identification (= designation identification)	μέρος του ορολογικού ερανισμού που περιλαμβάνει αναγνώριση και επιλογή των κατασημάνσεων	D done on d or d's, D acting upon d or d's, D performed on d or d's	D performed upon d's d ≡ term = designation (by synecdochical extension) Η αναγνώριση <u>επιτελείται επί</u> κατασημάνσεων	αναγνώριση όρου, αναγνώριση όρων, ορική αναγνώριση, <u>ορολογική αναγνώριση</u> , οροαναγνώριση, ορολογιοαναγνώριση, ...	Γενική αντικειμενική	ορολογική αναγνώριση	Εο-Οο (πΠ)

Αγγλικό δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (dD) d = determining component D = Determined component	Ορισμός της έννοιας	Ενδεχόμενη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού D <u>determined by</u> d που προκύπτει από τον ορισμό και τον Πίνακα 1	Συγκεκριμένη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού που προκύπτει από τον ορισμό	Υποψήφιοι ισοδύναμοι ελληνικοί όροι που βασίζονται μόνο στη μορφολογία του αγγλικού όρου και στη διατήρηση της αναλογίας των δύο συνθετικών (και όχι στον ορισμό και στη σχέση προσδιορισμού) ¹⁰	Είδος (κατηγορία) Γενικής (στην περίπτωση των όρων με γενική)	Επιλογή ισοδύναμου ελληνικού όρου από την ΤΕ21 και χρήση στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1: (Προτιμώμενος όρος, δεκτό συνώνυμο)	Τύπος συμπλοκής Ο: Ουσιαστικό Ε: Επίθετο ο: Ονομαστική γ: Γενική π: προσδιορίζον συνθετικό Π: Προσδιοριζόμενο συνθ.
3.6.11 base list	κατάλογος κατασημάνσεων που προκύπτει από την ορολογική αναγνώριση	D (intended to be) used as d	D of type d ή και D destined for d Ο κατάλογος <u>χρησιμοποιείται ή προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί ως βάση</u>	κατάλογος βάσης, κατάλογος βάσεων, βασικός κατάλογος, βασικατάλογος, ...	Γενική κτητική (Γενική του σκοπού)	κατάλογος βάσης	Οο-Ογ (Ππ)
3.7.4 term bank, terminological data bank	τράπεζα δεδομένων που αποτελείται από βάσεις ορολογικών δεδομένων	D consisting of d's, D containing d's D made of d	D consisting of d's d ≡ term = terminological data (by synecdochical extension) Η τράπεζα <u>αποτελείται από</u> ορολογικά δεδομένα	τράπεζα όρου, τράπεζα όρων, ορική τράπεζα, ορολογική τράπεζα, τράπεζα ορολογικών δεδομένων , οροτράπεζα, ορολογιοτράπεζα, ...	Γενική της ύλης ή του περιεχομένου	τράπεζα ορολογικών δεδομένων (αποφεύγοντας τη συνεκδοχική επέκταση του αγγλικού όρου)	Οο-2Ογ (Ππ)
3.8.4 entry term	όρος που είναι επικεφαλής ενός ορολογικού λήμματος	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Ο όρος <u>αφορά</u> λήμμα	όρος εισόδου, όρος εισόδων, εισόδιος όρος , εισοδοόρος, ...	Γενική της ιδιότητας	εισόδιος όρος	Εο-Οο (πΠ)
3.8.7 subject label (= subject field label)	πληροφορίες σε ένα ορολογικό λήμμα οι οποίες ενδεικνύουν το θεματικό πεδίο	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d d ≡ subject = subject field (by synecdochical extension) Το επίσημα <u>αφορά</u> θέμα	επίσημα θέματος, επίσημα θεμάτων, θεματικό επίσημα , θεματοεπίσημα, ...	Γενική της ιδιότητας	θεματικό επίσημα (υιοθετώντας την ανάλογη συνεκδοχική επέκταση στα ελληνικά)	Εο-Οο (πΠ)
3.8.8 language identifier	πληροφορίες σε ένα ορολογικό λήμμα οι οποίες ενδεικνύουν το όνομα μιας γλώσσας	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> γλώσσα	αναγνωριστικό γλώσσας , αναγνωριστικό γλωσσών, γλωσσικό αναγνωριστικό, γλωσσοαναγνωριστικό, ...	Γενική της ιδιότητας	αναγνωριστικό γλώσσας	Οο-Ογ (Ππ)
3.8.9 country identifier	πληροφορίες σε ένα ορολογικό λήμμα οι οποίες ενδεικνύουν το όνομα μιας γεωγραφικής περιοχής όπου χρησιμοποιείται η κατασήμανση	D concerning d or d's D referring to d or d's	D concerning d Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> χώρα	αναγνωριστικό χώρας , αναγνωριστικό χωρών, χωρικό αναγνωριστικό, χωροαναγνωριστικό, ...	Γενική της ιδιότητας	αναγνωριστικό χώρας	Οο-Ογ (Ππ)

<p>Αγγλικό δίλεκτο του τύπου Noun – Noun (dD) d = determining component D = Determined component</p>	<p>Ορισμός της έννοιας</p>	<p>Ενδεχόμενη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού D determined by d που προκύπτει από τον ορισμό και τον Πίνακα 1</p>	<p>Συγκεκριμένη υπόσταση της σχέσης προσδιορισμού που προκύπτει από τον ορισμό</p>	<p>Υποψήφιοι ισοδύναμοι ελληνικοί όροι που βασίζονται μόνο στη μορφολογία του αγγλικού όρου και στη διατήρηση της αναλογίας των δύο συνθετικών (και όχι στον ορισμό και στη σχέση προσδιορισμού)¹⁰</p>	<p>Είδος (κατηγορία) Γενικής (στην περίπτωση των όρων με γενική)</p>	<p>Επιλογή ισοδύναμου ελληνικού όρου από την ΤΕ21 και χρήση στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1: (Προτιμώμενος όρος, δεκτό συνώνυμο)</p>	<p>Τύπος συμπλοκής Ο: Ουσιαστικό Ε: Επίθετο ο: Ονομαστική γ: Γενική π: προσδιορίζον συνθετικό Π: Προσδιοριζόμενο συνθ.</p>
<p>3.8.10 source identifier</p>	<p>πληροφορίες σε ένα ορολογικό λήμμα οι οποίες ενδεικνύουν την πηγή τεκμηρίωσης των ορολογικών δεδομένων</p>	<p>D concerning d or d's D referring to d or d's</p>	<p>D concerning d Το αναγνωριστικό <u>αφορά</u> πηγή</p>	<p>αναγνωριστικό πηγής, αναγνωριστικό πηγών, πηγαίο αναγνωριστικό, πηγοαναγνωριστικό, ...</p>	<p>Γενική της ιδιότητας</p>	<p>αναγνωριστικό πηγής</p>	<p>Οο-Ογ (Ππ)</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Αγγλικά δίλεκτα του τύπου Noun – Noun από τη Βάση TELETERM που αποδίδονται με ελληνικά δίλεκτα που έχουν ως ετερόπρωτο προσδιοριστικό Γενική της ύλης ή του περιεχομένου η οποία αντιστοιχεί στη μεριστική σχέση (όλον – μέρη)

A/A	Αγγλικό δίλεκτο	Το όλον	Τα μέρη/μέλη	Ο όρος
1.	vector sum	άθροισμα	διανύσματα	άθροισμα διανυσμάτων
2.	segment chain	άλυσος	τμήματα	άλυσος τμημάτων, τμηματάλυσος ¹³
3.	data file	αρχείο	δεδομένα	αρχείο δεδομένων
4.	command file	αρχείο	εντολές	αρχείο εντολών
5.	resource file	αρχείο	πόροι	αρχείο πόρων
6.	product family	οικογένεια	προϊόντα	οικογένεια προϊόντων
7.	function family	οικογένεια	λειτουργίες	οικογένεια λειτουργιών
8.	service family	οικογένεια	υπηρεσίες	οικογένεια υπηρεσιών
9.	manager team	ομάδα	διευθυντές	διευθυντική ομάδα ¹ , ομάδα διευθυντών
10.	industry group	ομάδα	βιομηχανίες	ομάδα βιομηχανιών
11.	feature group	ομάδα	γνωρίσματα	ομάδα γνωρισμάτων
12.	line group	ομάδα	γραμμές	ομάδα γραμμών
13.	process group	ομάδα	διεργασίες	ομάδα διεργασιών
14.	test group	ομάδα	δοκιμές	ομάδα δοκιμών
15.	expert group	ομάδα	εμπειρογνώμονες	ομάδα εμπειρογνώμωνων
16.	attribute group	ομάδα	ιδιοχαρακτηριστικά	ομάδα ιδιοχαρακτηριστικών
17.	channel group	ομάδα	κανάλια	ομάδα καναλιών
18.	logs group	ομάδα	καταγραφές	ομάδα καταγραφών
19.	consumer group	ομάδα	καταναλωτές	ομάδα καταναλωτών
20.	parameter group	ομάδα	παράμετροι	ομάδα παραμέτρων
21.	field group	ομάδα	πεδία	ομάδα πεδίων
22.	frame group	ομάδα	πλαίσια	ομάδα πλαισίων
23.	protocol group	ομάδα	πρωτόκολλα	ομάδα πρωτοκόλλων
24.	page group	ομάδα	σελίδες	ομάδα σελίδων
25.	events group	ομάδα	συμβάντα	ομάδα συμβάντων
26.	stakeholder group	ομάδα	συμφεροντούχοι	ομάδα συμφεροντούχων
27.	connection group	ομάδα	συνδέσεις	ομάδα συνδέσεων
28.	attendant group	ομάδα	τηλεφωνητές	ομάδα τηλεφωνητών
29.	service group	ομάδα	υπηρεσίες	ομάδα υπηρεσιών
30.	user group	ομάδα	χρήστες	ομάδα χρηστών
31.	timeslot group	ομάδα	χρονοθυρίδες	ομάδα χρονοθυρίδων
32.	test group	ομάδα	δοκιμές	ομάδα δοκιμών
33.	circuit group	ομάδα	κυκλώματα	κυκλωματική ομάδα, ομάδα κυκλωμάτων
34.	frequency domain	πεδίο	συχνότητες	πεδίο συχνοτήτων
35.	information field	πεδίο	πληροφορίες	πεδίο πληροφοριών
36.	digit field	πεδίο	ψηφία	πεδίο ψηφίων

¹³ Έχουν σκιαστεί με γκρι οι γραμμές του πίνακα που αναφέρονται σε λήμματα στα οποία – εκτός από την ετερόπρωτη ελληνική δίλεκτική απόδοση με Γενική – δίνεται συνώνυμη ομοιόπρωτη απόδοση με επιθετοποίηση του πρώτου ουσιαστικού του διλέκτου, ενώ στις τρεις περιπτώσεις μονολέκτης το **μονόλεκτο** είναι **εντονότυπο**.

A/A	Αγγλικό δίδεκτο	Το όλον	Τα μέρη/μέλη	Ο όρος
37.	value range	περιοχή	τιμές	περιοχή τιμών
38.	frequency range	περιοχή	συχνότητες	περιοχή συχνοτήτων
39.	temperature range	περιοχή	θερμοκρασίες	περιοχή θερμοκρασιών
40.	number range	περιοχή	αριθμοί	περιοχή αριθμών
41.	requirement table	πίνακας	απαιτήσεις	πίνακας απαιτήσεων
42.	password table	πίνακας	διελευτήρια	πίνακας διελευτηρίων
43.	process table	πίνακας	διεργασίες	πίνακας διεργασιών
44.	address table	πίνακας	διευθύνσεις	πίνακας διευθύνσεων
45.	action table	πίνακας	ενέργειες	πίνακας ενεργειών
46.	command table	πίνακας	εντολές	πίνακας εντολών
47.	task table	πίνακας	έργα	πίνακας έργων
48.	position table	πίνακας	θέσεις	πίνακας θέσεων
49.	state table	πίνακας	καταστάσεις	πίνακας καταστάσεων
50.	code table	πίνακας	κωδικοί	πίνακας κωδικών
51.	message table	πίνακας	μηνύματα	πίνακας μηνυμάτων
52.	information table	πίνακας	πληροφορίες	πίνακας πληροφοριών
53.	constant table	πίνακας	σταθερές	πίνακας σταθερών
54.	element table	πίνακας	στοιχεία	πίνακας στοιχείων
55.	event table	πίνακας	συμβάντα	πίνακας συμβάντων
56.	condition table	πίνακας	συνθήκες	πίνακας συνθηκών
57.	frequency table	πίνακας	συχνότητες	πίνακας συχνοτήτων
58.	mode table	πίνακας	τρόποι	πίνακας τρόπων
59.	colour table	πίνακας	χρώματα	πίνακας χρωμάτων, χρωματικός πίνακας
60.	parameter block	πλοκάδα	παραμέτροι	πλοκάδα παραμέτρων
61.	cell block	πλοκάδα	κύτταρα	πλοκάδα κυττάρων, κυτταρική πλοκάδα, κυτταροπλοκάδα
62.	data block	πλοκάδα	δεδομένα	πλοκάδα δεδομένων
63.	character block	πλοκάδα	χαρακτήρες	πλοκάδα χαρακτήρων
64.	pixel block	πλοκάδα	εικονοψηφίδες	πλοκάδα εικονοψηφίδων
65.	function block	πλοκάδα	λειτουργίες	πλοκάδα λειτουργιών
66.	message block	πλοκάδα	μηνύματα	πλοκάδα μηνυμάτων
67.	information block	πλοκάδα	πληροφορίες	πλοκάδα πληροφοριών
68.	filter block	συγκρότημα	φίλτρα	συγκρότημα φίλτρων
69.	bit combination	συνδυασμός	δυφία	συνδυασμός δυφίων, δυφιακός συνδυασμός, δυφιοσυνδυασμός
70.	parameter combination	συνδυασμός	παραμέτροι	συνδυασμός παραμέτρων
71.	consonant combination	συνδυασμός	σύμφωνα	συνδυασμός συμφώνων
72.	event combination	συνδυασμός	συμβάντα	συνδυασμός συμβάντων
73.	object set	σύνολο	αντικείμενα	σύνολο αντικειμένων
74.	capability set	σύνολο	γνωρίσματα	σύνολο γνωρισμάτων
75.	route set	σύνολο	δρόμοι	σύνολο δρόμων
76.	instruction set	σύνολο	εντολές	σύνολο εντολών
77.	option set	σύνολο	επιλογές	σύνολο επιλογών
78.	attribute set	σύνολο	ιδιοχαρακτηριστικά	σύνολο ιδιοχαρακτηριστικών
79.	measures set	σύνολο	μέτρα	σύνολο μέτρων
80.	message set	σύνολο	μηνύματα	σύνολο μηνυμάτων
81.	entity set	σύνολο	οντότητες	σύνολο οντοτήτων
82.	parameter set	σύνολο	παραμέτροι	σύνολο παραμέτρων

A/A	Αγγλικό δίδεκτο	Το όλον	Τα μέρη/μέλη	Ο όρος
83.	constraint set	σύνολο	περιορισμοί	σύνολο περιορισμών
84.	table set	σύνολο	πίνακες	σύνολο πίνακων
85.	block set	σύνολο	πλοκάδες	σύνολο πλοκάδων
86.	protocol set	σύνολο	πρωτόκολλα	σύνολο πρωτοκόλλων
87.	page set	σύνολο	σελίδες	σύνολο σελίδων
88.	element set	σύνολο	στοιχεία	σύνολο στοιχείων
89.	connector set	σύνολο	σύνδεσμοι	σύνολο συνδέσμων
90.	service set	σύνολο	υπηρεσίες	σύνολο υπηρεσιών
91.	character set	σύνολο	χαρακτήρες	σύνολο χαρακτήρων
92.	antenna system	σύστημα	κεραίες	σύστημα κεραιών
93.	call system	σύστημα	κλήσεις	σύστημα κλήσεων
94.	colour system	σύστημα	χρώματα	χρωματικό σύστημα, σύστημα χρωμάτων
95.	coordinate system	σύστημα	συντεταγμένες	σύστημα συντεταγμένων
96.	file system	σύστημα	αρχεία	σύστημα αρχείων
97.	key system	σύστημα	κλειδιά	σύστημα κλειδιών
98.	link system	σύστημα	ζεύξεις	σύστημα ζεύξεων
99.	operations system	σύστημα	λειτουργίες	σύστημα λειτουργιών
100.	request system	σύστημα	αιτήματα	σύστημα αιτημάτων
101.	test system	σύστημα	δοκιμές	σύστημα δοκιμών
102.	transaction system	σύστημα	συναλλαγές	σύστημα συναλλαγών